

دهنگ

ياسای فره زنی شهر ميكي هاوچەر خه

سديق حهسهن شوكرى

ماوهيه گهنگر يهكى چاره نووسناساز له سهر كيشه يهكى چاره نووسازى فره زنى كرا. سه رنجام برياره سه فره زنى درا، نهو نيمه ته خبايه يه كه دهقه پيرۆزه كان به پياوى دهستۆزۆشتوى به خنسيوه، ياساى كوردستانيش به سه نديكر. پياو هه رگيز نه نيمه ته له دهست خۆى نادات، له واته به هه نديك پياو هه شبن، نه مه به لادان له پيرۆزه ندييه خاوه ندييه كان بزنان، نه گه ر له پيناووشيدا شه پيش بكات، ده گاته مه قامى شه مه دهت. فره زنى به يه كيكه له خهسله ته كۆنه كۆنه لايه تيبه كان، كه چهند نه گه ريكى هاته نه كايه هه ن: به يه ميان پياو خۆى خاوه نى هه موو شه تيكه، ژن ته نيا وهك نيمه تيكى هه وس و رابورنى پياوه، تيايدا توناي جنسى و مالىي پياو فاكته رى سه ره كيه، بۆيه نهو پياوانه ي كه رهوشى مالىيان باشبووه، هه وه سيارى باشيش بووه، ئيدى ژن بووه مه موته به يهكى هه وه سى نهو پياوانه، نهك هاويه شى ژيان و سه ره و نتي بووه. دووه ميان پياوه بالادست و دهستۆزۆشتوووه كان، و يستوو يانه بينه خاوه نى دهسه لاتيكى زنده تر به سه ر خيل و عه شيره ندا، بۆ نه مه ش مندالى زياترى پيۆسته، كه واته ده بى ژنى زياترى هه بيت. سه يه ميان له به ر نه وه ي هه مي شه ژن بيبۆزروه، له شه ره كاندا كه مته ر تونايوه ي خۆى بيارۆژن، ناچار خۆى داره به دهست پياوه، سه يستمى ژيانى كۆيلايه تيبى به وه لگه ر دووه. چاره ميان له به ر نه وه ي ژن فيزيكى زوت له پياو تيكه ده چيت، به تايه تى له سه ر ده مه كۆنه كاندا، ژن بيوستى به پاراستنى زياترى هه بووه له لايه ن پياوه، نه مه ش بووه هه سۆى نه وه ي كه ژن خۆى بخته ژىر سه يبه رى پياويكى به يه يه ن. ته نانه ت بووه كه له (مه حره م) پياويكى دهسه لاتاندا به ده بان و سه دان ژن ته نانه ت بۆ رابورنى پياو تيبدا به نديكرابووه. سه رچاوه ي فره زنى ليزه وه هاووه. باشه: نهو فره زيبه ي ئيستا چ جياوازيه يه كى له گه ل نه مانده هه يه، ئيستا له (مه حره م) نهو پياوه چل ژن هه بيت، ياخود چوار ژن. به بريژاى ره وه نه ميۆزيه يه كان، نه مه بووه به ده قيكى به رتووكه پيرۆزه كانيش. به بيتى نايه ت پيرۆزه كانيش ژن بووه ته مولكى پياو، تاكو ئيستا ژن وهك پياويك له به ر ده م نۆزگه ردا به شاهيد قه سوبول ناكۆت، كه ميراندا ژينك به نيو مرؤف هه ژماره كرت، كه له شووكرى نيشيدا به چاره كه مرؤفنگ به رابورى بۆ ده كرت. نهى باشه: نهو خوشكه به رتۆزله ي نه نام به رله ماني كوردستان، له لايه ن نه نام به رله مانه پياوه به رتۆزه كانه وه، چ به رابورديك بۆ نهو ژنه به رله ماناناره نه كرت. ئايا هه ژمارى نيوه ياخود چاره كه به رله ماناناريكان بۆ ده كهن، چونكه ژن. فره زنى شه تيكى هاوچه ر خ و پيشكه توه نيه، هه رچى بيانوييه كى بۆ ديتنه وه، بدينه وه: نهو فره زيبه له كۆشك و ته لارى سولتان و ئيمپراتۆره كان و فيره و نه كانه وه به (ميراس) بۆ پياوه ده وه له مه نده كان ماوه ته وه. نه مه ياره به يه كى باشقه رۆيه تى كۆمه لايه تيه، نه گه ر به رله مانيش نهو فره زيبه ده كاته ياسا، نايه ت لاقى كۆمه لگه ي مه مندى ليدان، چونكه مافى نيوه كۆمه لگه ي پيشكه توبووه، له واته هه نديك كه سه فرميسكى تيمساح بيارۆژن و بلين: نهو بۆ خاترى قه بره كانه، نه مه ديما كۆزيبه. با ده ولت ژيانى قه بره و بيسه ر به رشتان گرته نه ستو، با بيته ده ولته تى سۆسيال، با بيته ده ولته تى گه نده لى يه كى جهان. نه مه، ياسا يه كى پيشكه وتوو نيه، ياسا يه كى به ده لوى خۆيدا ديتنه. هه بوونى زيبا يه كى كۆمه لايه تى كه غنار به مشبووه به ده يكه ن به ياسا! كه واته نايه بانگه شه ي پيشكه وتن، ليبراليزم، نازارى و ديموكراسى به كين، ياساى فره زنى شه ميكي گه رره هاوچه ر خه بۆ نهو. نه گه نجانى نهو واته نهك چوار ژن، يهك ژينسيان پينا هه نديك، كه واته ياسا كه بۆ چيه. نه گه ر ته نيا بۆ خاترى چهند كه ستيكى ده وه مه ندى موچا فكاره، خۆ نهوان كوچ به ياسا نادن، ياسا هه يه و نه بن نهوان نه وه ي بيانه وت، ده يكه ن. باشه، نهو عه يبه به به خه لكى كوردستان بۆ ده كهن!!

به كيك له و ژنه ميوزيسيان و كورانبيپۆزانه ي كه به ستايلىكى تايبه ت به خۆى كوراني ده چرپت و سيمى نه كاديميى و زانستى ميوزيكى به به ره مه مه كانيه وه دياره، خاتونى كورانبيپۆزانه كۆزال ئاده مى يه.

كه ژال ئاده مى: ستايل شيوازيكه هونه ر مه ند هونه ر ه كه ي پى ده خو لقينى

روون نيه كام ريگا هه لېترين بۆ كه شين به م ئامانجه. كوردستان راپۆرت: تاجه ند هونه ر مه ند و ميوزيسيانى كورد تونايوه ي ته به شتويه يه كى زانستى و ئه كاديمى كارى هونه رى بكات؟ نهى تو بيت وانويه كه نه بوونى پسپۆزى و ئه كاديميه ت و ايكر دووه كه هونه رى كوردى و ميوزيكى كوردى به گشتى له پاشه كشه دا بيت؟ كه ژال ئاده مى: هونه ر مه نمان هه يه كه له بوارى مۇسيقادا شه ره زان و به شتوازيكى ئه كاديمى به ره م ده خو لقينىن كه هيوادارم ژماره ي ئه م هونه ر مه نانه له داماتودا ژۆرتر بيت. له لايه كى تر يشه وه هونه ر مه ندى ناشاره راشمان هه يه. به ره و پيشچوونى ته كنه لۆزيا له گه ل هه موو نه و قازانجانى كه هه يه ته به داخه وه بووه ته هۆى كه ميشى له بوارى مۇسيقا هه بيت ژۆر به ئاسانى ده توانن به ياره متى سه دان به رنامه و پيۆزگراسى كۆميوتيره بيته خو لقيته رى به ره ميكي مۇسيقايى. من له گه ل نه و ته يه يه چه نايه م كه نه بوونى زانيارى ئه كاديمى به دلنبايه وه ده توانن بيته هۆى پاشه كشه ي مۇسيقاى كوردى.

تيزوته سه ل و پى له پشت بيت. كوردستان راپۆرت: ئاستى نه مۆزى هونه رى كورانسى و ميوزيكى كوردى چۆن ده بينى؟ ژۆر يك پى وايه كه هونه ر مه ند كه ئيشه هونه ريه كانى نه سه ر ده كات. گه ر چا و له ميژووى هونه ر مه ندان بگه ين ده بينن نه وانه ي كه له ستايلىكى تايه تى مۇسيقا به ره مه مند بوون به ره مه كانيان نه مر و به ر ده وام له دنياى نه مۆزىشا هۆگرى خۆى هه يه. ده بى بزاني پينا سه ي ستايلى تايه تى مۇسيقايى لاي ئيمه چيه؟. ستايلى مۇسيقا ده توانن بلين شيوازيكه هونه ر مه ند هونه ر ه كه ي پى ده خو لقينى. به بوچوونى من ستايله جياوازه كانى مۇسيقاى هه ر نه ته وه يه ك كاتى ده توانن جيگاي خۆيان له گره پانى هونه رى نه و ته وه دا بگه نه وه كه فانتازيا و نوپكارى هونه ر مه ند له چوارچۆه ي مۇسيقاى نه ته وه يى خۆيدا بيت. هونه ر مه ند بۆ به ره و پيشچوون و شه كه ردين پيۆسته ستايلى تايه تى خۆى هه بيت. به لايه نه وه ش ناسى له بيره كين خو لقاندى ستايلىكى تايه تى ئيشيكى ئاسان نيه بۆ هونه ر مه ند و به تايه ت بۆ كورانييژ. به شيكى ژۆرى نه ركى خو لقاندى ستايله نوپكانى مۇسيقا له سه رشانى موزيسيه ن و ئاميرۆن و ئاوازانه ر ه و نه م خو لقانده ده بى زانياريه كى

تاجه ند هه بوونى ستايل و تايه ته مندى بۆ هونه ر مه ند پيۆسته؟ كه ژال ئاده مى: ستايلى تايه تى هونه ر مه ند كه ئيشه هونه ريه كانى نه سه ر ده كات. گه ر چا و له ميژووى هونه ر مه ندان بگه ين ده بينن نه وانه ي كه له ستايلىكى تايه تى مۇسيقا به ره مه مند بوون به ره مه كانيان نه مر و به ر ده وام له دنياى نه مۆزىشا هۆگرى خۆى هه يه. ده بى بزاني پينا سه ي ستايلى تايه تى مۇسيقايى لاي ئيمه چيه؟. ستايلى مۇسيقا ده توانن بلين شيوازيكه هونه ر مه ند هونه ر ه كه ي پى ده خو لقينى. به بوچوونى من ستايله جياوازه كانى مۇسيقاى هه ر نه ته وه يه ك كاتى ده توانن جيگاي خۆيان له گره پانى هونه رى نه و ته وه دا بگه نه وه كه فانتازيا و نوپكارى هونه ر مه ند له چوارچۆه ي مۇسيقاى نه ته وه يى خۆيدا بيت. هونه ر مه ند بۆ به ره و پيشچوون و شه كه ردين پيۆسته ستايلى تايه تى خۆى هه بيت. به لايه نه وه ش ناسى له بيره كين خو لقاندى ستايلىكى تايه تى ئيشيكى ئاسان نيه بۆ هونه ر مه ند و به تايه ت بۆ كورانييژ. به شيكى ژۆرى نه ركى خو لقاندى ستايله نوپكانى مۇسيقا له سه رشانى موزيسيه ن و ئاميرۆن و ئاوازانه ر ه و نه م خو لقانده ده بى زانياريه كى

قوتباخانه لس قه دهغه كرديوون، من خو يندن و نووسينى زمانى دايكى خۆم له شه ره كانى نهو ماموستا نه مر وه فير بووم. هه ز و خۆشه ويستيه كه بۆ شه ير له ناخدا بسو منى به ره و نووسينى شه ير هانده دا. هه ر له ته منى منداليه مه وه هه ستى خۆم به نووسينى شه ير به يانده كرت و له ته نيايى و خه لوه تى خۆمدا شه يره كانم ده كرت. كوراني و له سه ر شريت تو مارم ده كرت. هه ناوى داييم بۆ نوياي پاكى هونه ر به ژه ندى ئاميرى كه مان (فيولون) بوو. له ته منى 16 سالاندا ده ستم به ژه ندى كه مان كرت له مه كته بى مۇسيقاى سه با، له خه زمه تى ماموستا عه لى شه كورى. هاوكات تيشك خسته سه ر فير بوونى تيزى مۇسيقا. كاتى ماموستا بۆ يه كه مكار گوتى له كوراني وتم بوو پيشنيارى پيدام شه يره كانى خۆم به شتويه كوراني به گوتى جه ماور بگه يه م. ئاوا بوو كه هه ناو مانيه نيو نوياي كورانييژيه وه. سالى 2006 يه كه م به ره مه به ناوى جوانترين وشه، پيشكه شى جه ماور كرا كه پيكتايو له 6 كوراني كه له هوناره كانى خۆم بوو. كوردستان راپۆرت: كه ژال به ستايلىكى تايه ت كوراني ده چرپ،

ديدارى: شوڤرش محمهد حسين نه م خاتوونه سه باره ت به خۆى و چونه تيو دونياى هونه ر و ميوزيك و كوراني و سه ره تاكانى كاروانى هونه رى ده لى: من كه ژال ئاده مى له دايكووى شارى سه قز له رۆژه لاتى كوردستان. (25) سال له مه و پيش له ئاميرى دايك و باوكى شوڤر شگيردا چاوم به رووى دنيا هه لپه ن. دايك و باوك له به ر شه وه ي به يانده توانى ژلم و ژۆر و ژيژه ده ستبوونى نه ته وه ي كورد له ئيراندا قبوله كن تيكه لى شوڤرش بوون و چونه ناو ژيانى پيشمه رگايه تى له چياكاندا. ئيشى سياسى دايك و باوك بووه هۆى هه لپه زار دى ژيانى تاراوكه. سالى 1998 ره وانى هه نده ران بووم و له ولاتى سويد نيشته جيۆوم. له بوارى خو يندن له زانكوى ستوكلۆم كۆمه لناسيم خو يندوه و ئيستا ش هه ر له م زانكويده سه رقالى خو يندى (مژووى مۇسيقا) به پيه وندى مۇسيقا له گه ل سياسه ت و كار يه گرى نه م دوونه له سه ر يه ك. يه كه م هه ناوى من بۆ نوياي هونه ر له ته منى 8 سالاندا بوو، له و ته منده ده ستم به خو يندنه وه ي ديوانى شه يرى ماموستا قانع كرت، له گه ل نه وه ي له رۆژه لاتى كوردستان خو يندن و نووسينى كورديان له

هونه ر ه ميليه كانى سليمانى له هه ولير

به شداريوون له و كارانه برىتى بوون له: (نياز محمهد عزيز، ياساگار عزيز، خه ليل عبودللا، محمهد نه مين حوسين، ئوميد مسته فا، كاروان محمهد، ئيبراهيم نه جمه دين، نه وروژ مه ولود، سه ره ور قادن).

دلشاد، ليزا ئارام، ته لار نوره دين، سۆلين جيهاج، محمهد جه لال، لوك نه حمه د، ستران جيهاد، كامه ران عبودللا، ئاسۆ كه مال، بوارجه لال، هۆگر نوري، هيو نه حمه د، چۆمان عبودللا، هه ره وها نهو ميوزيكه زانان هه و ك مۇسيقا زه ن

هونراوه ي فۆلكلۆر و ميوزيكى زانا محمهد هه ژار و وتنى محمهد محمهد، ولا تى مه ئاواز و هونراوه ي فۆلكلۆر و ميوزيكى زانا محمهد هه ژار و وتنى ئافان جه مال، هه ي نار ئاواز و هونراوه ي فۆلكلۆر و وتنى عبودلقادر حه سه ن، له رتبه دلداريدا ئاوازي كه ريم كابان و هونراوه ي شخ نه حمه د شخ غه نى، ميوزيكى محمهد ره شيد شه ريف و وتنى زامبيا حه مه عزيز، تروكه تروكه و به فر ئاواز و هونراوه ي فۆلكلۆر و وتنى دلسوژ عوسمان كي مته يى، پارچه مۇسيقاى نه وروژ كه مۇسيقاى ماموستا نه وهر قه رداغى بوو. جي ئاوازه يه كچ و كوراني سه ماكه ر له و تيبه پيكتايوون له: (ئاشتى ئيبراهيم، شخ عومه ر، سو ما جيهاد، ئيزو س ئارام، هترو عزيز، به ره ر

نا: مه سعود ئيبراهيم مه لا هه مه زه له ئيواره ي ژۆرانى 26 و 27 / 10 / 2008 له هۆلى ميدياى شارى هه ولير، به رتبه به رتبه هونه ر ه ميليه كانى سليمانى، چهندين تابلوى ميوزيكى و هه لپه ركي و سه ميان پيشكه شكرد. به ئاماده بوونى هه ريك له (فه له كدين كاكي وه زيرى رۆشن بيري و نه و زاد هادى پاريزگارى هه ولير و نه ياد له تيف قوچه قايقامى ناوه ندى هه ولير و ماموستا به كر به رپرسى مه لبه ندى ستي به كيتى نيشتمانى كوردستان) و جه ماوه ريكي به رچا و و كه ناله كانى راكه بانندن به رتبه به رتبه هونه ر ه ميليه كانى سليمانى له هۆلى ميدياى شارى هه ولير كه شتيتكى هونه رى سه ما و هه لپه ركي و ميوزيكى كورديان پيشكه شكرد،

فيستيفالى هيوای سينه مايى

له و ماوه يه ي پيشودا، كچه هونه ر مه ندى لوبنانى (نانسى عه رجه م) له كچينيه بووه به ژينكى كاملا، به لام بن نه وه يكه بزاني نه م زاوا زرينه يه كيبه و ره نكي چلۆنه. نه مه ش وهك نه ريتيك هه موو ده له نيو هونه ر مه ند و نه ستيزه كانى سینه مادا ده بينرت، ره نكه له به ر نه وه بيت كه يا به چاوه وه نه بن و يا نه خو ازن راگه بانده ره زا قورسه كانه وه هه راسان بگرين. نانسيس يه كيكه له و خانمه شوخ و شه نگانه ي كه هه موو ده م وهكو باپيرم ده ليت (ژۆر ده ترسم به چاوه وه بيت)، نهو نه گه رى داناه كه نهكو چاوى پيس وه ميژده كى بگويت، تا نه م نازداره بيۆه ژن و نه كويت، چونكه له مه عاشه كى نه ترست. نهو و نه به ش كه ليزه دليه، و ينه ي ميژده تازه كه به تى نه وه ناشكرا بووه دكتوري شه. بۆيه ده لين خه نى له خۆت نانسى كه درهنگ درهنگ چاره ي به كترى ده بينن له لايه كى دكتۆر خۆى دره مانه.

عه ره يبه يى، و دروستكردى پرديكى رۆشن بيري و هونه رى له نيوان پيشه سازى سینه ما له جيهانى عه ره يبه يى و ئيسپانيا، و خو لقاندى ته رزك له كارلكردى له نى، ان، سوو رۆشن بيري له ريگه ي زمانى سینه ما وه. نه م فيستيفاله خولى حه وته مى يارسالدا زياد له 47 به مه ي پيشكه ش كرد و خه لاته كانى فيستيفالى ناوبرووش برتين له: "خه لاتى باشترين فيلمى ريوايى كه به هاكه ي 5000 يۆزويه، خه لاتى باشترين فيلمى ديكمونتي به به هاى

نا: ب. رۆشن بيري له ژۆرانى 25 تاوه كو 31 نه م مانگه چالاكيه كانى فيستيفالى (هيو) بۆ سينه ماي عه ره يبه يى و نه روپى له شارى سانتياگو دو كومبوستيلا له ولاتى ئيسپانيا ده ستپنده كات. نه م فيستيفاله دامه زراوه ي (ئاراگوني) داى مه زران سووه بۆ ناساندى به ره مه نوويه كانى سينه ما ي

نه ناستاسيا نارسى

(Heavy Rotation) نارى تازه ترين له لوبوى ژنه كورانييژى نه ميريكى (نه ناستاسيا) به كه ماوه يه كى ژۆره له كوراني داپاره و له شاهشه ي تيفى يه هونه ريه كان و نبوو بوو، بهو نه لوبوه كه له 12 كوراني پيكتايووه جاريك تر خۆى ده خزينتته وه ناو جيهانى كوراني (پۆرۆك)، نه م كورانييژيه كه ته منى 40 ساله بۆ يه كه مكار له سالى 1999 وهك كورانييژى ده روه ت كاتيك كه له پيشپر كيبه كى كورانيدا به شدار بوو و توناي له و كانه وه سه رنجى كۆميانيا هونه ريه كان و شه رازبان له و ستايله بۆلى خۆى راكيتى ئيتر له هه مان سالدا يه كه م نه لوبوى خۆى به ره مه هيتا وه ره يه كه له كورانيه كانى (Left Outside Alone Sick-n) و (Tired) له گه ل بلا بوونه وه يان بۆ لوكته ي پيشپر كيك ن سه ركه وتن، له سالى 2003 له و كاته يه كه (نه ناستاسيا) له گه رمه ي كار هونه ريه كانى دابوو دكتۆره كان پيشان راگه باند توونى نه خۆشى شه ربه نه جى سينگ هاووه، به لام بن نه وه ي كه سه سست بكات كه نه خۆشه نه م هه ر به رده وام بوو له كوراني گوتن تا توانى به سه ر نه خۆشيه كه شيذا ژاليت.

و: نه لوه ندر واندرى